

Učiteljski Tovariš.

Glasilo avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva.

Vsebina: Prošnja. — Poziv. — Goriškemu učiteljstvu. — Predzadnji trenutki. — Vsem učiteljskim društvom! — Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani. — Kaj pa je zopet to? — Klerikalizem in mi. — Kritikujoči glasovi. — Društveni vestnik. — Književnost in umetnost. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služb. — Gospodarski program. — Inserati.

Prošnja.

Odbor „Društva za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani“ je sklenil prirediti v letošnjih božičnih počitnicah v Ljubljani koncert ali zabavni večer na korist društvu; zato prosi najvljudneje vse gđ. tovarišice - pevke in gg. tovariše - pevce, da bi blagovolili sodelovati ter svoj naslov in glas naznaniti pevovodji gosp. Jos. Pavliču, učitelju na I. mestni deški šoli v Ljubljani, da se jim bodo pravočasno poslane note. Obilne udeležbe pričakuje odbor.

Poziv.

Ker je zasedanje deželnega zbora že pred durmi, naša »Zveza« pa se nikamor ne gane in da zadovoljnim mnoge tovariše, ki so me prosili sveta, si dovoljujem svetovati vsem tovarišem in učiteljskim prijateljem, da nemudoma vlagajo prošnje za odpravo tretjega plačilnega razreda.

Vsako šolsko vodstvo, oziroma učiteljstvo posameznih šol, vsako učiteljsko društvo, vsak okrajni zastop, vsak občinski odbor, vsak krajni šolski svet in sploh vsaka korporacija naj odpošlje tako prošnjo.

Te peticije naj bi se pošiljale potom naših okrajnih društev ali pa kar naravnost gospodu poslancu Robiču, ki se je v minulem zasedanju tako krepko potegnil za nas in nam gotovo tudi sedaj ne odreče svoje pomoči. Zanašati se pa tudi smemo, da bodo vsi naši poslanci na naši strani, ker bi ravno z izboljšanjem naših plač narodu najhitreje pomagali do višje naobrazbe, ki mu je tako potrebna.

Na delo tedaj, ker kratek je čas in resni so dnevi!
Na Medvedovem selu, dne 14. septembra 1904.

Strmšek.

Goriškemu učiteljstvu.

Zahteve razumniških slojev stopajo dandanes vsepovsod v ospredje. Ni več daleč čas tudi našega odrešenja! Neomajno zaupanje, ki nas je vzpodbujalo do sedaj v navdušeni borbi za naše svete težnje, dospe končno do zmage. Žive so naše

nade, nestrpna naša pričakovanja! Končno odločitev, ono zadnjo srečonosno besedo, ki uteši toliko skrbipolnih učiteljskih družin, mora sedaj izreči naš pravični zakonodajalec!

Mogočni cesarski ukaz sklicuje naš deželni odbor na dan 21. t. m. Tekom tega zasedanja se predloži gospodom deželnim poslancem načrt novega šolskega zakona. Vsako razmotrivanje o izidu tega zasedanja bi bilo za sedaj prezigodaj.

Deželno učiteljsko društvo, ki se vedno odločno poteza za stanovske koristi in pravice, je sklicalo izvanreden shod, ki bo v sredo dne 21. t. m. ob treh popoldne v gledališki dvorani v Gorici. Od vseh zapuščeno učiteljstvo te dežele obdajajo javni in prikriti sovražniki. To učiteljstvo, ki ga tlači beda in mnogokrat tepejo nadloge, najde uteho svojega gorja le v svojih združenih močeh, le v svoji krepki in tesni organizaciji!

Toda sedaj je vendarle predloženo učiteljsko vprašanje deželnemu zboru naše grofovine. Novi načrt zakona ni nikaka korenita preustrojitev šolskega zakonodajstva, niti ne odgovarja dejanskim razmeram in potrebam učiteljstva.

Sveta naša naloga je dvigniti ljudsko šolo posebno s povzdigo narodne izobrazbe, za katero pride gospodarska rešitev v deželi. Da, učiteljstvo mora zahtevati enoglasno pravo in koristno šolo; šolo, ki je sposobna, da iztrebi iz našega ljudstva vse presodke, vsa sovraštva in nestrpnosti preteklih dob.

Da poudarjamo to svojo dolžnost in drugo ravnotako vzvišeno dolžnost naše dežele, da se nemudoma reši učiteljsko vprašanje na dostojen način, prihitimo vsi na shod v sredo, pripravljeni na slednji upolniti naskok! Odzovi se vsakdo temu pozivu! Stanovska zavest in medsebojna ljubezen nas sili v to!

Na noge torej vsi s povzdignjenimi srci do jasnih višin sreče, zadovoljnosti, miru in končne zmage!

Le malo pa jih ostane v svoji žalostni slavi osamljenih in zasmehovanih od vsega javnega, ljudski izobrazbi naklonjenega mnjenja!

Odbor deželnega učiteljskega društva.

V Gorici, dne 15. septembra 1904.

Anton Jacobi, Bajt Franc, Falconer Jožef, Francot J., Jacogig Marija, Jordan Emil, Kersnik-Rott Leop., Kosovel Anton, Križman Ignacij, Kutin Anton, Nigris Pavel, Urbančič Alojzij.